

ГЛОБАЛЬНІ БЕЗПЕКОВІ,
ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ

ТЕНДЕНЦІЇ У СВІТІ

**ДОСЛІДЖЕННЯ НЕДЕРЖАВНОГО
АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ «УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» СПРЯМОВАНЕ
НА ВИРОБЛЕННЯ ПРОГНОЗУ ГЛОБАЛЬНИХ
ТЕНДЕНЦІЙ У СВІТІ, ЇХНЬОГО ВПЛИВУ НА
СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ ПРОТЯГОМ 2019 РОКУ.
ПРОГНОЗ МІСТИТЬ АНАЛІЗ ПОТОЧНИХ
ТЕНДЕНЦІЙ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ
ПОВЕДІНКИ ПОЛІТИЧНИХ АКТОРІВ.**

Після огляду глобальних безпекових та економічних тенденцій дослідження аналізує процеси у ключових регіонах світу. Особливої уваги приділено політиці Росії як головного воєнно-політичного ворога України. Виходячи зі світових тенденцій та аналізу дій Росії, НАЦ «УССД» аналізує внутрішні та зовнішні ризики для суверенітету та стабільності України протягом 2019 року.

Глобальні безпекові,
політичні, економічні
тенденції у світі в 2019
році та їхній вплив
на Україну. Прогноз
Недержавного
аналітичного
центру «Українські
студії стратегічних
досліджень»

ВСТУП

ПОСЛАБЛЕННЯ СИСТЕМ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ХАОТИЗАЦІЯ СВІТУ

**2019 року наростатиме хвиля глобальної
нестабільності, пов'язана з кризою
колективних міжнародних безпекових
інструментів, насамперед
ООН і Ради Безпеки зокрема**

ЗАГОСТРЕННЯ ВІДНОСИН

Загострення відносин між США, Китаєм і Росією фактично унеможлиблює консенсус Ради Безпеки з ключових проблемних питань, що стоять перед світом – українська та сирійська кризи, загострення в Південнокитайському морі, нестабільність в Африці (Нігерія, Південний Судан, південь континенту), війна та гуманітарна катастрофа в Ємені.

За відсутності ефективних механізмів розв'язання міждержавних суперечок наростає роль двосторонніх безпекових договорів та спокуса застосування сили як головного аргументу міждержавних відносин.

Система колективної безпеки вже давно втратила свою ефективність, як і чимало міжнародних інститутів.

Низка ініціатив Президента США Дональда Трампа щодо реформування безпекових та економічних міжнародних інститутів викликала неоднозначну реакцію партнерів США.

**СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ
ОСЛАБЛЕННЯ
ПОЗИЦІЙ НАТО
У ЗВ'ЯЗКУ З
ПРОТИРІЧЧЯМИ
ВСЕРЕДИНІ БЛОКУ,
НАСАМПЕРЕД
ПОЗИЦІЇ КАБІНЕТУ
ДОНАЛЬДА ТРАМПА
ТА СЕПАРУВАННЯ
ТУРЕЧЧИНИ**

АКТИВІЗАЦІЯ ГОНКИ ОЗБРОЄН

Ще одна глобальна тенденція, посилення якої варто очікувати, – активізація гонки озброєнь і застосування сили при вирішенні міжнародних протиріч. Успіх Росії в Сирії стимулюватиме й інших гравців до застосування подібних моделей. Завдяки грубій військовій силі Росії вдалося не просто втримати режим Асада, але й привести його до фактичної перемоги. Тож роль чинника військової сили при розв'язанні політичних проблем зростає.

На тлі нарощення військових
потенціалів, збільшення
військових бюджетів,
небезпечного загострення
суперництва між основними
державами світу виникають
зони, де з утратою США
гегемонії може утворитися
певний вакуум контролю з боку
світових центрів впливу.

РЕГІОНАЛЬНІ ГРАВЦІ

—
Цей вакуум намагатимуться заповнити регіональні гравці. Зокрема, відсутність санкцій після агресії та порушення міжнародного права стимулюватиме до більш широкого використання практики силових дій регіональними лідерами та іншими суб'єктами з геополітичними амбіціями.

Збережеться стратегічна лінія Росії, спрямована на хаотизацію світу через максимальне втручання в регіональні конфлікти і посилення політичних, етнорелігійних та соціальних протиріч у світі з метою використовувати кризи для посилення власного впливу.

ЗБЕРЕЖЕТЬСЯ СТРАТЕГІЧНА ЛІНІЯ РОСІЇ,

СПРЯМОВАНА
НА ХАОТИЗАЦІЮ
СВІТУ

ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Для світової економіки 2019-й є роком невизначеності та тривожних очікувань. До таких висновків спонукають події, що відбуваються в трьох найбільших економічних центрах: Сполучених Штатах, ЄС та Китаї. Сценарій розвитку цих подій визначить економічну долю світу на кілька наступних років.

ЕКОНОМІЧНІ КРИЗИ

По-перше, високою є ймовірність уповільнення економічного зростання у США. Головною причиною цього називають циклічність: після десяти років підйому (з часу фінансової кризи 2008 року) закономірно має початися спад. Упродовж майже півстоліття простежується приблизно десятирічний цикл подібних криз. Глобальні економічні кризи світ проходив 1973, 1987, 1997-1998, 2008-2009 рр. Також це стає проблемою інших економічних центрів, насамперед Європи і Китаю.

Особливу тривогу викликає припинення дії позитивного ефекту від податкової реформи Дональда Трампа. З іншого боку, пом'якшити ситуацію має структурна перебудова економіки через повернення промислового виробництва до США, що Трамп втілює через перепідписання торговельних договорів.

По-друге, масштабна невизначеність нависла над Європою через запланований на березень Brexit. Менш ніж за три місяці до дедлайну досі невідомо, на яких умовах друга економіка Європи виходитиме з унії. Більше того, ймовірний сценарій, за якого жодної угоди не буде досягнуто взагалі. За такого розвитку подій Велика Британія та ЄС матимуть величезні економічні та фінансові проблеми (наприклад, через зміну статусу Лондона – найбільшого фінансового центру Європи), які негативно позначатимуться на світовій економіці.

Нарешті, невизначене становище Китаю зумовлене торговельною війною зі США.

У разі загострення ворожнечі 2019 року можна прогнозувати великі проблеми для китайської та східноазійської економіки в цілому, зважаючи на поглиблення інтеграції за останні роки. Також Китай вразливий фінансово: борг домогосподарств становить 110 % рівня доходу, що примусить споживачів витратити менше, а тому знизить вплив споживання на зростання ВВП. Станом на початок січня, США погоджуються розпочати переговори щодо умов торгівлі, тому в Китаї сподіваються на уникнення глобальних втрат.

Тривають зміни на світовому ринку енергоносіїв. США увійдуть до трійки провідних експортерів скрапленого газу, збільшити експорт Катар, який вийшов з ОПЕК. Очікується падіння цін на нафту та газ. Росія намагається відповідати нарощуванням експорту (в грудні планується запуск газопроводу «Сила Сибіру» для китайського ринку), однак доходи падатимуть.

УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІКА НИНІ Є НЕ МЕНШ ВРАЗЛИВОЮ ДО ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ, НІЖ 2008 РОКУ,

Економічний фактор

а економічний фактор (поряд із військовим) гратиме одну з двох визначальних ролей під час двох виборчих кампаній 2019-го.

Пошук нових ринків

Слід активізувати пошук нових ринків, насамперед у країнах Азії та Африки.

Поки не почалася світова криза, важливо, щоб уряд вживав заходів для зміцнення довгострокової економічної безпеки: стимулювання структурної перебудови економіки (від орієнтації на експорт сировини до виробництва та експорту кінцевої продукції), диверсифікації ринку енергоносіїв, відбудови та розвитку внутрішнього ринку товарів та послуг, уникнення значного збільшення зовнішньої заборгованості, зменшення частки російських товарів і послуг у структурі імпорту.

ПРОТЯГОМ 2019 РОКУ СВІТ ТАКОЖ УВАЖНО СПОСТЕРІГАТИМЕ ЗА НАСТУПНИМ:

ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ ЖАЇРА БОЛСОНАРУ

—
нового президента Бразилії,
найбільшої економіки
Латинської Америки

ФІСКАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ В ЄС

—
проект спільної податкової
політики, який активно
просуває Еммануель Макрон

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК ЕНЕРГОНОСІЇВ

—
чи намагатимуться країни ЄС
зменшити залежність
від російського газу

ДИНАМІКА ЦІН НА НАФТУ

—
чи зможуть Росія та ОПЕК
уникнути збитків від її
подальшого падіння;

ІРАН ПІД САНКЦІЯМИ США

—
чи призведе економічна
криза в країні до значних
політичних зрушень.

РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

РОСІЯ

Росія, що є рудиментом імперій XIX століття, свій розвиток бачить в екстенсивному розширенні власного імперського простору. Її метою є створення власної зони виключних геополітичних та економічних інтересів, для чого Росія розпочинає на глобальному рівні «четверту світову війну». Кремль послідовно працює, з одного боку, над посиленням свого військового потенціалу, з іншого — над послабленням противників, насамперед США та Європи. Росія свідомо того, що у прямому військовому конфлікті вона програє, тож її геополітична стратегія заснована на асиметричних, «гібридних» підходах.

У той же час, внутрішнє становище Росії погіршується. Триває економічна стагнація (на 2019 рік прогнози не перевищують 1,7% зростання). Обмежені можливості залучення зовнішніх інвестицій, матеріалів і технологій (внаслідок санкцій) змушують Росію обмежувати, а то й згортати деякі розробки, зокрема у військовій промисловості. Тенденція зниження цін на нафту також посилює негативні тенденції в російській економіці.

Росія нарощуватиме інструменти економічного тиску, втручання в вибори та провокування політичної нестабільності, щоби розширювати регіональне лідерство та претендувати на глобальне. Зокрема, очікується посилення тиску Росії на Україну через розширення блокади морських портів не лише на Азовському, але і на Чорному морі. Можливе загострення воєнного протистояння на Донбасі.

НЕВДОВОЛЕННЯ ДІЯМИ ВЛАДИ

В Росії відчувається зростання глухого невдоволення діями влади через посилення соціальних проблем. Збереження санкцій надалі послаблюватиме Росію. У цій ситуації російська еліта опиняється перед вибором: або відмовлятися від імперських амбіцій, або підвищувати градус міжнародної напруги, сподіваючись, що противники зламаються швидше.

АВТОНОМНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РОСІЙСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Варто пам'ятати, що більшість програм військової модернізації Росії зорієнтовані на 2020 рік, саме до цього терміну прив'язується і низка програм, спрямованих на забезпечення автономного функціонування російської економіки (зокрема, автономної платіжної системи, Інтернету тощо).

СТИМУЛЮВАННЯ ПОЯВИ НОВИХ КОНФЛІКТНИХ

Виходячи з цього, протягом 2019 року варто очікувати активного деструктивного втручання Росії у внутрішньополітичні процеси в країнах Європи, в усі наявні конфлікти, зокрема на Близькому Сході та в Африці, та стимулювання появи нових конфліктних чи напружених ситуацій, як-от у Косові, Чорногорії, Закавказзі.

1

Росія посилюватиме політичний, військовий та економічний тиск на Білорусь. Мета — або перетворити Лукашенка на абсолютну маріонетку зразка Януковича-2014, або призвести до кризи в Білорусі, що дозволить запустити кримсько-донбаський сценарій.

2

Щодо інтересів Росії в Білорусі, то передусім її цікавить територія цієї країни як висунутий на захід військовий плацдарм (аналогічно, як інтерес до Криму — висунутий південний плацдарм для контролю Чорного моря і Балкан за допомогою ракет).

3

Білорусь це територія, звідки буде забезпечено прикриття Калінінградської області, де розгортаються ракетні системи. Тож першим кроком до поглинання Білорусі, який намагатиметься здійснити Кремль, може бути об'єднання транспортних систем і створення російських військових баз у Білорусі.

**ОДНОЧАСНО РОСІЯ ПОСИЛЮВАТИМЕ ТИСК
НА БАЛТІЙСЬКИЙ ФЛАНГ НАТО, ЧИНИТИМЕ
ПРОВОКАЦІЇ НА МОРІ ТА В ПОВІТРЯНОМУ
ПРОСТОРИ, А ТАК САМО — І В АКВАТОРІЇ
ЧОРНОГО МОРЯ ПРОТИ СИЛ БРИТАНІЇ ТА США,
ЯКЩО ТІ ДОКЛАДАТИМУТЬ ЗУСИЛЬ З МЕТОЮ
ЗУПИНИТИ СПРОБИ АНЕКСІЇ УКРАЇНСЬКОГО
ЧОРНОМОРСЬКОГО УЗБЕРЕЖЖЯ.**

БЛИЗЬКИЙ СХІД

Близький схід 2019 року залишатиметься найбільш гарячою точкою планети. Наявність кількох відкритих і низки потенційних військових конфліктів, переплетення інтересів глобальних та регіональних геополітичних гравців на тлі заявленого виходу військ США із Сирії спричинить посилення позицій не лише Туреччини, але й Росії та її маріонетки Асада.

Після заявленого виходу військ США із Сирії ймовірно посилення активності Туреччини в регіоні для «вгамування» курдів та контролю за квазідержавністю Рожави, що загрожує зростанням відцентрових тенденцій у східних районах самої Туреччини. Остання прагне зайняти позицію лідера у сунітському світі, тож буде активніше діяти в Сирії та в зоні Перської затоки, намагаючись замінити собою США і потіснити/витіснити Саудівську Аравію. Конкуренція Туреччини і Саудів ставатиме важливим чинником в арабському світі.

З іншого боку, США та Росія можуть використовувати курдів як інструмент

стримування Туреччини. Курди, що є вагомим чинником у сирійському конфлікті, змушені будуть лавірувати між Туреччиною та Росією. За сприяння Росії вони можуть дійти компромісу з Асадом, що зміцнить його становище.

Очікується наростання економічної кризи і суспільного невдоволення в Туреччині, що обмежить її активність у Сирії та на Чорному морі.

2019-го Саудівська Аравія намагатиметься мінімізувати наслідки міжнародного засудження після вбивства журналіста Джамала Хашоргі та об'єднуватиме сунітські країни, насамперед розвиваючи ініціативу «арабського НАТО».

Водночас, передбачається подальше загострення ситуації в Ємені, росте напруження в арабському світі загалом. Три центри впливу у регіоні — Саудівська Аравія (третя у світі за обсягом військових

ДАЛЕКИЙ СХІД

Загострюється геополітичне протистояння в Азії, де Китай планомірно підключає весь можливий інструментарій тиску — від військової присутності до створення транспортних хабів, роздачі дешевих кредитів та розбудови економічних союзів — витискаючи США з цього регіону. Після повернення до більш авторитарної моделі з довічним правлінням голови держави Китай більш активно здійснюватиме внутрішній контроль над населенням і економікою. У зовнішніх відносинах Пекін насамперед зміцнює безпеку власних кордонів (зокрема, на уйгурських мусульманських територіях), а також нарощуватиме свій вплив у світі.

2019 року продовжаться переговори між Дональдом Трампом та Кім Чен Ином, спрямовані на денуклеаризацію Північної Кореї. З іншого боку, не виключена більш агресивна політика Японії, яка може втрутитись у ситуацію з наростанням протиріч між Китаєм, з одного боку, та Тайванем і Філіппінами — з іншого.

витрат після США та Китаю з військовим бюджетом \$70 млрд., або 10% ВВП), Іран та Туреччина — через послаблення сил США намагатимуться посилювати власні позиції, що може призвести до локальних конфліктів між цими державами як у Сирії, Іраку та Ємені, так і в районі Перської затоки (зважаючи на багатовекторну гру Катару). Однак очікуване зростання внутрішньої нестабільності (продовження економічної кризи та народного невдоволення в Ірані, економічна стагнація в Туреччині, боротьба всередині саудівської династії) зменшуватиме їхні можливості, зберігаючи місце для впливу як Росії, так і Ізраїлю.

Виводячи власні сили, США останнім часом заманюють Росію в Афганістан, де та вже кілька років активно контактує з талібами. Це посилить конфлікт із Росією супротивників талібів, в тому числі «ІДІЛ», сприятимуть експорту ісламізму в Центральну Азію та саму Росію.

АФРИКА

Загострюватимуться конфлікти в Африці. Можливе наростання нестабільності у зв'язку з виборами в Нігерії та Камеруні. Територія Демократичної республіки Конго надалі залишатиметься не контролюваною місцевою владою без допомоги контингенту ООН (до складу якого входить невеликий український підрозділ). Китай та Росія намагатимуться скористатися ситуацією та посилити свій вплив, а також зберегти традиційних союзників, насамперед Судан, де розгортаються революційні події. Можливе і пряме зіткнення сильних держав — контингентів американської та китайської військових баз у Джибуті, російських найманців та французького Іноземного Легіону в Центральноафриканській республіці.

АМЕРИКА

З 2019 року слід очікувати подальшого загострення ситуації в США після того, як більшість у Нижній палаті Конгресу здобули демократи — вони торпедуватимуть усі ініціативи Дональда Трампа та можуть задіяти піар-інструмент запуску імпічменту через звинувачення Трампа у можливій співпраці з Росією під час президентської кампанії 2016 року.

Звісно, сам імпічмент не реалізується через стійкі позиції Республіканської партії у Сенаті, однак напруга у суспільстві не спадатиме. Сам Дональд Трамп повертається до більш ізоляціоністської політики і переорієнтовуватиме увагу американців на внутрішні проблеми, ще відчутніше зменшуючи роль Вашингтона у локальних конфліктах.

Однак 2019 року США намагатимуться опанувати ситуацію в зоні свого традиційного впливу з часів доктрини Монро — у Латинській Америці.

ЗОКРЕМА, ВАШИНГТОН АКТИВНІШЕ ВПЛИВАТИМЕ НА РОЗВИТОК СИТУАЦІЇ У ВЕНЕСУЕЛІ, ПРОТИДІЮЧИ СПРОБАМ РОСІЇ ПОСИЛЮВАТИ ТУТ СВОЮ ПРИСУТНІСТЬ.

Слід очікувати налагодження партнерських відносин з новим урядом Бразилії, впливу на вибори в Аргентині та Болівії. Переорієнтація нового кабінету Болсонару на Вашингтон призведе до конфліктів усередині російсько-китайського проекту BRICS (поряд із зосередженням Індії на внутрішніх справах під час виборів та відносинах з новим, помірковано-ісламістським урядом Пакистану, а також наростанням внутрішньої нестабільності у Південній Африці). Також можливе посилення правих сил на парламентських виборах у Канаді, що ослабить прем'єр-міністра Джастіна Трюдо, який став одним із найбільших критиків політики Трампа серед світових лідерів.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

2019 року посилюватиметься криза в ЄС. Вибори до Європарламенту в травні 2019 року прогнозовано призведуть до посилення євроскептиків та популістів (очікувана підтримка — до третини депутатських місць, з можливістю впливу на обрання нового президента Європейської ради, що формує порядок денний самітів ЄС). Це суттєво послабить єдність інституцій ЄС та можливість активно здійснювати зовнішню політику.

Держави Європи зосередяться на внутрішніх проблемах. Це посилиться політичною кризою у Франції, втратою позицій «кульгавої качки» Меркель та блоку ХДС-ХСС, банківською кризою та зростанням впливу популістів в Італії. Продовження заворушень у Франції зв'язуватиме руки Макрону й змушуватиме зосереджувати увагу на внутрішніх проблемах. Можливе падіння профранцузьких режимів у Західній Африці (Малі, Нігер) та активніше втручання Росії у справи Лівії, що спричинить чергову міграційну хвилю до Європи.

ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНА ЄВРОПА

24 лютого відбудуться парламентські вибори у Молдові, де триває політична криза (минулого року країною прокотилися заворушення після скасування виборів мера столиці). Існує реальна загроза посилення промосковських сил, представлених Соціалістичною партією та президентом Додоном, російського реваншу задля повернення Молдови у зону свого впливу. Вибори супроводжуватимуться потужною медіа-кампанією за російські гроші, можливі провокації у Придністров'ї. Тут Україна може стати вагомим чинником стримування, співпрацюючи з Кишиневом у стримуванні російських маріонеток у Тирасполі. А в грудні пройдуть вибори в Румунії, де теж наростає нестабільність у результаті корупційних скандалів.

У листопаді пройдуть парламентські вибори у Польщі. Ймовірно, збережеться влада партії «Право і Справедливість», однак без абсолютної більшості. Минулорічні вибори мерів показують зростання впливу лібералів, особливо у великих містах. Переконфігурація еліт — зручний момент для налагодження дійсно партнерських відносин з Україною, в яких Варшава відчуватиме потребу після посилення російського впливу у Білорусі. В той же час, продовжаться переговори щодо перенесення авіабази США до Польщі, що сприятиме стримуванню Росії в регіоні.

УКРАЇНА: ЗАГРОЗА РЕВАНШУ

**2019-ГО УКРАЇНУ ОЧІКУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ
ТА ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ 31 БЕРЕЗНЯ
ТА 27 ЖОВТНЯ ВІДПОВІДНО, ЩО МОЖЕ
ВПЛИНУТИ НА БЕЗПЕКОВУ СИТУАЦІЮ.**

Очевидно, що Росія використає всі доступні інструменти, щоби на осінь сформувати лояльну більшість у Верховній Раді (завдання-максимум) чи принаймні позбавити проєвропейські сили конституційної більшості (завдання-мінімум) а за можливості — навіть стабільної простої більшості у 226 голосів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ

—
навколо виборчих кампаній за активної участі Росії може витіснити із суспільної свідомості фактор російської агресії і протидії їй. Можна очікувати, що Росія наважиться на радикальне загострення глобальної ситуації через військову активність в Україні й підняття рівня ядерного шантажу наприкінці 2019-го або, швидше, 2020 року, коли в США проходять чергові президентські вибори. Ймовірність ескалації залишається високою ще й через фактор водозабезпечення Криму.

Нестабільна ситуація в українській економіці, потенційна загроза світової економічної кризи і російський тиск загрожують дестабілізацію економічної царини. Росія посилюватиме економічний тиск, що буде доволі ефективним через збереження економічної залежності енергетичного та банківського секторів української економіки й активну

торгівлю продукцією подвійного призначення з країнами-сателітами Кремля (Казахстан, Білорусь). Активну роль відіграють і газові переговори щодо продовження транзиту російських енергоносіїв через територію України з 2020 року (оскільки альтернативні «Північний» та «Турецький» потоки залишаються не повністю завантаженими).

**ОДНОЧАСНО РОСІЯ МОЖЕ
ЗАГОСТРЮВАТИ СИТУАЦІЮ
НА ФРОНТІ В УМОВАХ
ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ
ЗМІНИ ВЛАДИ ПІД ЧАС
ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ
В УКРАЇНІ, ЯК І ОСЛАБЛЕННЯ
ВЛАДИ В УМОВАХ ШТУЧНОЇ
ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ КРИЗИ.**

31

БЕРЕЗНЯ

27

ЖОВТНЯ

Росія робитиме все, щоб процес формування коаліції затягнувся, як і ухвалення нового бюджету на 2020 рік. Найкращий для Кремля варіант — формування «ширки» під гаслами «миру» та «зшивання країни». Це не лише поставить на паузу євроатлантичні перспективи України, а й загрожуватиме боснізацією Донбасу, який буде інтегровано до складу України в якості троянського коня зі збереженням російської влади та ключовим впливом на внутрішню і зовнішню політику офіційного Києва. Також вказаний процес знімає питання Криму з порядку денного української політики. Проросійська влада може посилювати статус російської мови в суспільстві та захищати позиції РПЦ.

У разі, якщо проросійські сили отримають значний результат на виборах і візьмуть під контроль фінанси та інші ресурси, з 2020 року можна очікувати значного відкату в позитивних змінах, яких досягла Україна після Революції гідності. Можливі переслідування добровольців-ветеранів російсько-української війни, волонтерів, представників патріотичних та націоналістичних сил, прискорена пацифікація суспільства. У зв'язку з імовірним виходом до другого туру відверто олігархічних політиків або таких, що мають колосальний індекс суспільної недовіри, літньо-осінній період між президентськими та парламентськими виборами супроводжуватиметься активним ростом суспільного невдоволення, розчарування та політичної апатії. Це може переростати у конфліктні ситуації, чим користуватиметься Росія для спроб повторення сценарію «русской весни» на півдні, сході та навіть півночі України (впливаючи через територію Білорусі).

Вибори ще більше унаочнять вплив олігархату на економіку, політику та, через механізми медіакратії, на свідомість громадян. Це ситуація ще більше посилює розчарування українців у власній державності, міграційні настрої молоді та загалом послабить довіру до державних інститутів. У цій ситуації критично важливим стає проходження до парламенту політичних сил, що не зав'язані на контакти з олігархатом і Росією, а тому не дозволять реалізувати відверті спроби реваншу, ставши осередками спротиву процесу внутрішньої та зовнішньої окупації.

Загроза відкритого військового вторгнення залишається дуже високою, особливо ситуація загостриться наприкінці 2019 року після того, як будуть зрозумілі результати виборів.

Переформатування органів влади в результаті виборів призведе до послаблення переговорних позицій української сторони як на глобальному рівні, так у двосторонніх відносинах, що може спричинити спроби окремих західних сусідів скористатись цим для посилення власних позицій в Україні.

Зменшення ефективності механізмів колективної безпеки в Європі та світі є сприятливим для створення безпекових двосторонніх та регіональних союзів, зокрема в Східній Європі. Україна зобов'язана задіяти всі доступні методи впливу для збереження незалежності

Білорусі, надання гуманітарної допомоги білоруському народу, в найкращому сценарії — укріплення Білорусі як ключового в майбутньому союзника України.

Київ повинен запропонувати країнам Балтії більш ефективні безпекові механізми — розширення Литовсько-польсько-української бригади ім. Великого гетьмана Костянтина Острозького, налагодження обміну розвідувальних служб інформацією, співпраця прикордонників та Сил спеціальних операцій, взаємодопомога в налагодженні повітряної оборони.

Україна зобов'язана у цій ситуації розпочати програму створення неядерних стратегічних ракетних сил. За умов відсутності ядерної зброї, неможливості відновити флот у найближчі роки, недовіри міжнародних гарантій це дозволить забезпечити достатній захист на морі та суші через контроль повітряного простору.

В сучасній війні саме домінування в повітрі дозволяє здійснювати ключовий вплив на театр воєнних дій і гарантувати стримування потенційних супротивників.

Через ситуацію у Білорусії під сумнівом опиняється і доцільність продовження «мінських» переговорів, принаймні у чинному форматі. Владі слід докласти зусиль до переходу в Будапештський формат, а також до прямих переговорів Києва та Москви і виключення з них несуб'єктних московських маріонеток з «ДНР»/«ЛНР».

ВИЧИЩЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВІД РОСІЙСЬКОЇ АГЕНТУРИ

Критично важливими залишаються вичищення Збройних Сил України від російської агентури, конфіскація російського бізнесу та банків, перекриття доступу до російського сегменту Інтернету, щоби принаймні мінімізувати вплив на виборчий процес в Україні, який буде колосальним.

КОМАНДА ЕКСПЕРТІВ НЕДЕРЖАВНОГО АНАЛІТИЧНОГО ЦЕНТРУ «УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЮРІЙ СИРОТЮК

директор недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»,
народний депутат України VII скликання

nac.ussd@gmail.com

ussd.org.ua

+38 (067) 441-46-01

ЮРІЙ ОЛІЙНИК

експерт недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»

nac.ussd@gmail.com

ussd.org.ua

+38 (067) 441-46-01

ВОЛОДИМИР ТИЩАК

експерт недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»

nac.ussd@gmail.com

ussd.org.ua

+38 (067) 441-46-01

ОЛЕКСАНДР ЧУПАК

Селкірк коледж (Канада), аудитор Grant Thornton

nac.ussd@gmail.com

ussd.org.ua

+38 (067) 441-46-01

